

“ ఆదిపర్వము ” - విశ్వ విఘ్నాన సర్వస్వమ్

॥ విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్ ॥

ఘ్నాంబరధరం విఘ్నం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
పునస్సవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

॥ శ్రీనివాస ధ్యానమ్ ॥

నమస్తుభ్యం మహాదేవ నారాయణ కృపానిధే ।
పాహి మాం ఫణిశైలేశ భక్తబంధో దయానిధే ॥

॥ మహాభారత శ్రీవీణ ఫలమ్ ॥

ద్వైపాయనౌష్ఠ పుట నిస్సృతమపుమేయం । పుణ్యం పవిత్రమథ పాపహరం శివం చ ।
యో భారతం సమధిగచ్ఛతి వాచ్యమానం । కిం తస్య పుష్కరజలైరభిషేచనేన ॥

॥ అథ సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, దేవదేవోత్తమస్య, జగద్రక్షణార్థ, మవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖిలాకాశిణి
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః, అనుగ్రహప్రసాదేన, సర్వేషాం, భక్తజనానాం, ఆభివ్యాధి,
నివృత్తిద్వారా, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, విషూచికాక్రిమిజనిత, సమస్త, దుష్టభావ నివారణార్థం
సర్వారిష్ట, నివృత్తిద్వారా, సకలశ్రేయో2భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థ, కామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ,
పురుషార్థ ఫల సిద్ధ్యర్థం, వాఙ్మనఃకాయ, ప్రవర్తిత, అనేక జన్మాఘ, నిబర్హణార్థం, సమస్త,
పాపక్షయార్థం చ, శ్రీమన్మహాభారతే, ఆదిపర్వణి, యథాశక్తి, పంచమాధ్యాయాంతర్గత,
శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన, కలిష్టామహా ॥

॥ వ్యోమ ధ్యానమ్ ॥

వ్యోమం వశిష్ఠనప్తారం శక్తేః పౌత్రమకల్మషమ్ ।
పరిశరిత్కలం వందే శుకతాతం తపోనిధిమ్ ॥

వ్యోసాయ విఘ్నరూపాయ వ్యోమరూపాయ విష్ణవే ।
నమో వై బ్రహ్మనిధయే, వాసిష్ఠాయ నమోనమః ॥

॥ అథ శ్రీకున్దహారతే ఆదిపర్వణి పంచమోఽధ్యాయః ॥

పాలాకుపర్వ

శాసక ఉవాచ

సూతపుత్ర యథా తస్య భార్గవస్య మహాత్మనః ।

చ్యవనత్వం పరిఖ్యాతం తన్మమాచక్ష్య పృచ్ఛతః ॥

॥ 05 - 12 ॥

సౌతిరువాచ

భృగోః సుదయితా భార్యా పులోమేత్యభివిశ్రుతా ।

తస్యాం సమభవద్గర్భో భృగువీర్యసముద్భవః ॥

॥ 05 - 13 ॥

తస్మిన్ గర్భేఽథ సమ్భూతే పులోమాయాం భృగుద్వహః ।

సమయే సమశీలిన్యాం ధర్మపత్న్యాం యశస్వినః ॥

॥ 05 - 14 ॥

అభిషేకాయ నిష్క్రాంతే భృగౌ ధర్మభృతాం వరే ।

ఆశ్రమం తస్య రక్షోఽథ పులోమాభ్యాజగామ హ ॥

॥ 05 - 15 ॥

తం ప్రవిశ్యాశ్రమం దృష్ట్వా భృగోర్భార్యామనిన్దితామ్ ।

హృచ్చయేన సమావిష్టో విచేతాః సమపద్యత ॥

॥ 05 - 16 ॥

అభ్యాగతం తు తద్రక్షః పులోమా చారుదర్శనా ।

న్యమస్త్రయత వన్యేన ఫలమూలాదినా తదా ॥

॥ 05 - 17 ॥

తాం తు రక్షస్తదా బ్రహ్మన్ హృచ్చయేనాభిషీడితమ్ ।

దృష్ట్వా హృష్టమభూద్రాజన్ జిహీర్షస్తామనిన్దితామ్ ॥

॥ 05 - 18 ॥

జాతమిత్యబ్రవీత్కార్యం జిహీర్షుర్ముదితః శుభామ్ ।

సా హి పూర్వం వృతా తేన పులోమ్నా తు శుచిస్మితా ॥

॥ 05 - 19 ॥

తాం తు ప్రాదాత్ పితా పశ్చాద్భృగవే శాస్త్రవత్తదా ।

తస్య తత్కిల్బిషం నిత్యం హృద్యవర్తతి భార్గవ ॥

॥ 05 - 20 ॥

ఇదమస్తరమిత్యేవం హర్తుం చక్రే మనస్తదా ।

అథాగ్నిశరణే2పశ్యజ్జ్వలంతం జాతవేదసమ్ ॥

॥ 05 - 21 ॥

తమపుచ్చత్తతో రక్షః పావకం జ్వలితం తదా ।

శంస మే కస్య భార్యేయమగ్నే పుచ్చే ఋతేన వై ॥

॥ 05 - 22 ॥

ముఖం త్వమసి దేవానాం వద పావక పుచ్చతే ।

మయా హేయం వృతా పూర్వం భార్యార్థే వరవర్ణినీ ॥

॥ 05 - 23 ॥

పశ్చాదిమాం సితా ప్రాదాద్భుగవే2నృతకారిణే ।

సేయం యది వరారోహా భృగోర్భార్యా రహలాగతా ॥

॥ 05 - 24 ॥

తథా సత్యం సమాఖ్యాహి జహీర్వామ్యాశ్రమాదిమామ్ ।

స మన్యుస్తత్ర హృదయం ప్రదహన్నివ తిష్ఠతి ॥

॥ 05 - 25 ॥

మత్పూర్వభార్యాం యదిమాం భృగురాప సుమధ్యమామ్ ।

సౌతిరువాచ

ఏవం రక్షస్తమామస్త్ర్య జ్వలితం జాతవేదసమ్ ॥

॥ 05 - 26 ॥

శక్కుమానం భృగోర్భార్యాం పునః పునరపుచ్చత ।

త్వమగ్నే సర్వభూతానామస్తశ్చరసి నిత్యదా ॥

॥ 05 - 27 ॥

సాక్షివత్ పుణ్యపాపేషు సత్యం బ్రూహి కవే వచః ।

మత్ పూర్వాపహృతా భార్యా భృగుణానృతకారిణా ॥

॥ 05 - 28 ॥

సేయం యది తథా మే త్వం సత్యమాఖ్యాతుమర్హసి ।

శ్రుత్వా త్వతో భృగోర్భార్యాం హరిష్యామ్యాశ్రమాదిమామ్ ॥

॥ 05 - 29 ॥

జాతవేదః పశ్యతస్తే వద సత్యాం గిరం మమ ।

సౌతిరువాచ

తస్యైతద్వచనం శ్రుత్వా సప్తార్చిర్దుఃఖితో2భవత్ ॥

॥ 05 - 30 ॥

భీతో2నృతాచ్చ శాపాచ్చ భృగోరిత్యబ్రవీచ్ఛవైః ।

అగ్నిరువాచ

త్వయా వృతా పులోమేయం పూర్వం దానవనన్దన ॥ 05 - 31 ॥

కిన్ద్రియం విధినా పూర్వం మన్త్రవన్న వృతా త్వయా ।
పిత్రా తు భృగవే దత్తా పులోమేయం యశస్వినీ ॥ 05 - 32 ॥

ప్రదత్తా న తు వై తుభ్యం వరలోభాన్మహాయశాః ।
అథేమాం వేదదృష్టేన కర్మణా విధిపూర్వకమ్ ॥ 05 - 33 ॥

భార్యామృషిర్భృగుః ప్రాప మాం పురస్కృత్య దానవ ।
సేయమిత్యవగచ్ఛామి నాన్యతం వక్తుముత్సహే ।
నాన్యతం హి సదా లోకే పూజ్యతే దానవోత్తమ ॥ 05 - 34 ॥

**ఇతి శ్రీమహాభారతే ఆదిపర్వణి పాలోమపర్వణి పులోమాగ్నిసంవాదే
సంభాషణాధ్యాయః ॥ 5 ॥**

“ప్రహేతిక్ ” - మహాభారతంలోని క్లిష్టమైన శ్లోకాలకు విశ్లేషణ

ఆత్మానమేవ ప్రథమం ద్వేష్యరూపేణ యోజయేత్ ।
తతోఽమాత్మానమిత్రాంశ్చ న మోఘం విజిగీషతే ॥

రథం శరీరం పురుషస్య రాజన్ ఆత్మానియంతేంద్రియాణ్యస్య చాశ్వాః ।
తైరప్రమత్తః కుశలీ సదశ్చైః దాంతైః సుఖం యాతి రథీవ ధీరః ॥

సువర్ణపుష్పాం పృథివీం చిన్వంతి పురుషాస్తయః ।
శూరశ్చ కృతవిద్యశ్చ యశ్చ జానాతి సేవితుమ్ ॥

విదుర ఉవాచ

అశ్రైవాదాహరంతమమ్ ఇతిహాసం పురాతనమ్ ।
ఆశ్రేయస్య చ సంవాదం సాధానాం చేతి నః శ్రతమ్ ॥

చరంతం హంసరూపేణ మహర్షిం సంశితవ్రతమ్ ।

సాధ్యా దేవా మహాప్రాజ్ఞం పర్యపృచ్ఛంత వై పురా ॥

సాధ్యా ఊచుః

సాధ్యా దేవా వయమేతే మహర్షే దృష్ట్వా భవంతం న శక్తుమో2నుమాతుమ్ ।

శ్రతేన భీరో బుద్ధిమాంస్త్వం మతో నః కావ్యాం వాచాం వక్తుమర్హస్యదారామ్ ॥

హంస ఉవాచ

ఏతత్కార్యమమరాః సంశ్రుతం మే ధృతిః శమః సత్యధర్మానువృత్తిః ।

గ్రంథిం వినీయ హృదయస్య సర్వం ప్రియాప్రియే చాత్మసమం నయాత ॥

ః “గోవింద నామ సంకీర్తనమ్” ః

॥ అథ క్షమా ప్రార్థనా ॥

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।

తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ సమోస్తుతే ॥

॥ అథ లోకక్షేమ ప్రార్థనా ॥

సర్వేభవన్తు సుఖినః సర్వేసంతు నిరామయాః ।

సర్వేభద్రాణి పశ్యంతు మాకశ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥

॥ అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।

కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

॥ అథ మంగళమ్ ॥

శ్రియః కాన్తాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేర్థినామ్ ।

శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥